

Jødisk reaksjon

110976

BOKBÅL: Initiert av Goebbels i mai 1933.

ARKIVFOTO

Vondt blod i forskning

Finnes det en sammenheng, spør Rolf Hobson i sitt innlegg mot meg 1. juli, mellom den omstendighet at bestemte jødiske grupper i USA har fått forelegget til å trekke seg fra utgivelsen av David Irvings nye Goebbels-biografi på den ene side, og den ganske påfallende begeistring som er blitt David Goldhagens bok om «Hitlers villige hjelpere» til del fra kjente ideologer som Elie Wiesel, på den annen?

Finnes det en sammenheng, spør han insisterende, og fortsetter: «finnes det kanskje en verdensomspennende makt... som kan kneble Irving i USA, og som har stor nok makt til å sikre Goldhagen bred internasjonal omtale?»

HANS FREDRIK DAHL

■ Han må med dette sikte til en mulig jødisk verdenskonspirasjon, altså den gamle antisemittiske forestilling om jødedommen som en orkestrert «verdensmakt», som han mener å lese i mitt innlegg, og som han forsøker å binde meg på ermet.

Dette må jeg bestemt avvise. Den sammenheng mellom ulike enkeltfenomener som jeg trekker fram i min artikkel, forutsetter ingen «verdensmakt» (ordet er ikke nevnt i artikkelen), og støtter seg overhodet ikke på noen konspirasjonsteori. Den beror uttrykkelig på en tendens til skjerpet debattklima om visse sider av nazismen som jeg mener å kunne konstatere av en del enkelttilfeller: en større uforsonlighet, delvis etnisk preget, som er desto mer påfallende som man ut fra en generell forutsetning om at «tiden leger alle sår» skulle forventet det motsatte.

■ Denne tendens til økte og ikke avtakende spenninger omkring historiske tolking av folkemord har jeg tidligere beskrevet ut fra det armenske spørsmål; nå altså det jødiske.

Man skulle i begge tilfeller tro at det overordentlig rike materiale som gjennom åra er skaffet fram av forskningen, og den langvarige faglige debatten, samt ikke minst det faktum at de omstridte begivenhetene tross alt blir fjernere og fjernere i tid, ville føre til mer samlende og mindre divergerende oppfatninger. Men slik har det ikke gått. Tiden har såvidt ikke leget disse sår. Det armensk-tyrskiske spørsmål er mer betent enn noen sinne. Og klimaet i debattene om mulige ulike fortolkninger av nazismens jødeutryddelser blir bare

bitrere, etter min erfaring, hva jeg mener de to tilfeller Irving og Goldhagen viser.

■ Å legge en teori om jødisk konspirasjon i dette resonnement, er helt utenfor sak. Det finnes mange eksempler på økt polarisering om disse spørsmål uten at definerte jødiske interesser er involvert. Det er heller ikke slik at den økte uforsonlighet bare skyldes de sk. «revisjonistene» og deres ekstremt sårende påstand om at folkemord overhodet ikke foregikk.

Redaksjonen i det franske tidsskriftet Esprit ble nylig sprenget på en ren fortolkningsstrid rundt velkjente fakta om nazismens jødedrap, ifl. Le Monde. Ulike oppfatninger av hvorfor og hvordan utryddelsen foregikk, er i det hele i ferd med å sette vondt blod på en helt annen måte enn tidligere, hva jeg ærlig talt synes at tonen i Hobsons innlegg også tyder på.

Kanskje har han latt seg villed av mitt uttrykk «jødiske lobbygrupper» om de kretser i USA som stoppet Irving-utgivelsen. Uttrykket er det samme som ble brukt i amerikanske medier, og går også igjen i The Economists utførlige reportasje om saken. Det ligger selvfølgelig ikke annet i dette enn en beskrivelse, hvis det kan være en oppklaring.

■ Men noen oppklaring nytter vel ikke. Hobson skriver sitt innlegg ut fra den oppfatning at jeg generelt bare «latter som om» jeg kjenner nazismeforskningen, og at det er han selv, forkledt som «enhver historiker med kjennskap til litteraturen», som har greie på saken. Om han har rett i denne rundhåndede karakteristikk, får leseren vurdere. Selv aner jeg oppriktig talt ikke hva han sikter til.

Og hvor berettiget hans uttrykk er om at jeg min «vane tro», «gang på gang» og «konsekvent» bare gir «et forvrengt bilde av forskningen», får også andre ta stilling til. Det er ukjent for meg at jeg gjennom tidene skal ha presentert fascismeforskningen, og gjort det på en slik måte, her i Dagbladet. Men uttrykkene faller unektelig inn i den tonen som enkelte norske historikere har lagt seg til i debatter med kolleger i det siste.

■ Jeg synes nå fortsatt at man som en hovedregel skal lese motstandens tekst ut fra hva som faktisk står i den, og ellers bestrebe seg på dokumentasjon så godt man kan, når man vil markere avstand i den grad Hobson ønsker å gjøre med sitt innlegg. Ellers blir tingene så lett hengende i luften. Og der, kan vi vel bli enige om, henger de ikke godt.

nazisme

Rolf Hobson er tilknyttet Institutt for svarsstudier. Tidligere innlegg: 25.6., 1.7. og 17.7.

om «Hitlers villige hjelpere». Videre knytter han begrepene «etnisk hat» og «ideologi, smalsporhet, etnosentrisme» sammen med «det nye lys Goldhagen plutselig har tent» for «ideologien» (!) Elie Wiesel og historikeren Simon Schama.

■ Det er denne kreative sammenkoplingen av ubeslektede saker, Dahls egne svært ladete beskrivelser og hans underlige personutvalg som åpner for den dulgte antydningen om jødisk mediemakt i holocaust debatten.

Verken Wiesel eller Schama er eksperter på moderne tysk historie. Det er derimot Gordon Craig og Volker Berghahn, som begge har gått god for noen av Goldhagens påstander. (Raoul Hilberg har kritisert dem.) Under en paneldebatt i Washington nylig ble Goldhagen utsatt for kraftig kritikk fra Yehuda Bauer, en israelsk historiker tilknyttet Holocaust-museet. De siste meldingene fra USA tyder på at han nå er i ferd med å ro et godt stykke vekk fra sin egen bok. Hvor blir det her av den smalsporrede etnosentrismen som angivelig inspirerer Goldhagen og har sikret ham så bred omtale?

■ Det ville jammen vært merkelig om ikke jødiske grupper hadde protestert mot at Irvings bok skulle lanseres på bred front. Alt han har skrevet de siste årene er en hånd mot millioner av ofre. Han hevder at holocaust er et alliert propagandapåfunn, og at gasskamrene i Auschwitz ikke kunne fungert rent teknisk. Han har kalt Hitler «den beste vennen jødene hadde i Tyskland», og mener at Anne Franks dagbok er en falskning.

■ Dahl nevner ikke de svært tungtveide innvendingene mot Irvings kvalifikasjoner som historiker med ett ord. Til gjengjeld innestår han personlig for Irvings «tvers igjennom faglige monografi». Han reiser dermed selv spørsmålet om sin egen faglige vurderingsevne og journalistiske redelighet.

Bare i løpet av det siste året er det utgitt et knippe av virkelig gode bøker som har utvidet vår forståelse av de drivkreftene som førte fram til folkemordet. Jeg har ikke lagt merke til at Dahl har fortalt oss noe om arbeidene til Götz Aly, Michael Burleigh, Christopher Browning eller Ulrich Herbert. Vi snakker her om svært gode historikere som har gjennomført en imponerende forskning. De benekter ikke at holocaust fant sted. Ei heller drives de av «etnisk hat» mot det tyske folk.

■ Hvor passer de inn i det bildet Dahl forsøker å skape av det tiltakende konfliktnivået innen forskningen? Dårlege bøker og artikler skaper debatt, og det viser seg raskt at deres påstander ikke holder mål. De gode bøkene har utvidet vår viten om et av de viktigste historiske temaene som finnes.

Sett på bakgrunn av det som faktisk skjer innen holocaust-forskningen, kan jeg bare gjenta at Dahls beskrivelse av Irving som «den fremste kildekritiker innen nazismens historie i dag» er sludder og vrøvl.

■ Den norske dagspressen har ikke spalteplass nok til å kunne føre denne debatten til ende. Men det finnes en enkel måte å teste holdbarheten i min kritikk på. David Irving trenger all den professorstøtten han kan få. Dahl kunne for en gangs skyld føre et faglig begrunnet forsvar for ham i et av de tyngre internasjonale tidsskriftene. Så kan vi se om hans analyse holder mål når den presenteres for de virkelige eksperter på feltet.

For det er vel ikke slik at Dahl lanserer påstander i Dagbladet som han aldri ville satt på trykk i Die Zeit eller Journal of Contemporary History?

Rolf Hobson